

การพัฒนาหลักสูตรปฏิบัติการด้วยเครือข่ายอาจารย์มืออาชีพในสถาบันอุดมศึกษา
เขตภาคเหนือ เพื่อการเสริมสร้างพลังอำนาจของครูในโรงเรียนประถมศึกษา
The Development of Overt Curriculum with Northern Region Higher Education
Network to Enhance Teacher Empowerment in Elementary Schools

ภูฟ้า เสวกพันธ์*

Pufa Savagpun

Received : October 2, 2023

Revised : December 26, 2023

Accepted : April 29, 2024

บทคัดย่อ

ปีพุทธศักราช 2565 ประเทศไทยเริ่มต้นการพัฒนาตนเองด้วยการกำหนดกรอบการบริหารประเทศในระยะยาว โดยมีการจัดทำแผนของภาคส่วนต่างๆ ให้มีความสอดคล้องกับเป้าหมายที่ตั้งไว้ตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ภายใต้ทิศทางของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวด 6 แนวนโยบายแห่งรัฐ มาตรา 65 โดยมียุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์เพื่อให้คนมีความเป็นอยู่ที่ดีในวิถีการดำเนินชีวิตและจิตสำนึกร่วมในการสร้างสังคมน่าอยู่ และมีกรอบปฏิรูปการเรียนรู้แบบพลิกโฉม ในบทความนี้มุ่งนำเสนอบทบาทเครือข่ายอาจารย์มืออาชีพในสถาบันอุดมศึกษาเขตภาคเหนือที่เสริมสร้างพลังอำนาจของครูในโรงเรียนประถมศึกษาตามสถานการณ์ในภาคเหนือของประเทศไทยในศาสตร์ทางพลศึกษา ซึ่งเป็น 1 ใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้สำหรับการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการที่ส่งผลต่อทิศทางการพัฒนาองค์ความรู้ ทักษะ สมรรถนะ และเจตคติของผู้เรียนตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อให้ระบบการเรียนรู้ทางพลศึกษาตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในคริสต์ศตวรรษที่ 21 โดยการนำเสนอหัวข้อดังนี้ บริบทและบทบาทเครือข่ายอาจารย์มืออาชีพ การเสริมพลังอำนาจของครู และฉากทัศน์เครือข่ายในสถานศึกษาของรัฐบาล เอกชน และท้องถิ่น เพื่อการต่อยอดในเชิงนโยบายและกลยุทธ์ในการเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ตามปณิธานของยุทธศาสตร์ชาติ

คำสำคัญ : หลักสูตร / เครือข่ายอาจารย์มืออาชีพ / พลังอำนาจของครู / บริบท

*อาจารย์ประจำภาควิชาพลศึกษาและวิทยาศาสตร์การออกกำลังกาย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

Lecturer in Department of Physical Education and Exercise Science Faculty of Education, Naresuan University(Corresponding Author) e-mail: pu.fa@hotmail.com

ABSTRACT

In B.E. 2566, Thailand started its development by defining the country framework in the long run which plans for different sectors to be coherent with the target according to the 20-Year National Strategy. Under the direction of the Constitution of the Kingdom of Thailand (B.E. 2560) section 65, the state should set out a national strategy as a goal for the sustainable development of the country under the principle of good governance to be used as a framework for formulating consistent and integrated plans in a congruous force to achieve such goal by the strategy of Human Capital Development for creating a livable society and learning revolution. In this article, the author proposed a northern region higher education network to enhance teacher empowerment in elementary schools following the situation scenario in the northern region of Thailand with physical education as 1 of 8 learning areas for basic education of the Ministry of Education which affects knowledge, skill, competency and attribute development direction of learner from kindergarten to long life learning. Physical Education learning system could be the response to 21st-century change by context, the role of higher education network, teacher empowerment, and scenario in the public, private, municipality, and higher education for continuing in policy and strategy of human resource development following the resolution of the national strategy

Keywords : Curriculum / Higher Education Network / Teacher Empowerment / Context

บทนำ

สถาบันการศึกษามีส่วนสำคัญในการส่งเสริมสุขภาพให้กับประชากรในพื้นที่ โดยสถาบันอุดมศึกษาในเขตพื้นที่ภาคเหนือจำนวน 38 แห่งจากจำนวน 155 สถาบันทั่วประเทศหรือคิดเป็นร้อยละ 24.5 คณะกรรมการภูมิศาสตร์แห่งชาติได้แบ่งประเทศไทยออกเป็น 6 ภาค ทำให้สัดส่วนของสถาบันอุดมศึกษาภาคเหนือเมื่อเทียบกับภาคอื่นๆ อยู่ในระดับมาก และเมื่อมีการสำรวจในปีการศึกษา 2562 พบว่าสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดการเรียนการสอนในระดับปริญญาบัณฑิตและบัณฑิตศึกษาศาखाวิชาสุศึกษาพลศึกษา และวิทยาศาสตร์การกีฬามีจำนวน 16 แห่ง ประกอบด้วยสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐที่มีฐานะเป็นส่วนราชการและไม่เป็นส่วนราชการ สถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยมีจำนวนอาจารย์ในระดับปริญญาบัณฑิตและบัณฑิตศึกษาซึ่งปฏิบัติหน้าที่สอนด้านสุศึกษาพลศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬา 223 คน และยอดสะสมของนักศึกษาพลศึกษานับจากการศึกษา 2562 รว 3,800 คน (Savagpun, 2021)

ทั้งนี้สถาบันอุดมศึกษาในเขตพื้นที่ภาคเหนือต่างมีพันธกิจที่มุ่งกระจายโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาให้กับประชากรในภูมิภาค 17 จังหวัด โดยการจัดการเรียนการสอน การบริการวิชาการให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน ตลอดจนการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้น มุ่งเน้นการพัฒนาวิชาการ และวิชาชีพชั้นสูง

(Office of Knowledge Management and Development, 2020) เป็นศูนย์รวมแหล่งวิทยากรต่างๆ ที่มีคุณค่าต่อมนุษย์ และยังมีฐานอันแน่นแฟ้นที่จะดำรงความเป็นเลิศทางวิชาการและความเป็นสากล ในอันที่จะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ เพื่อเกื้อหนุนต่อการพัฒนาประเทศ และสามารถแข่งขันในระดับนานาชาติได้แบบยั่งยืน มุ่งส่งเสริมคณาจารย์ให้เป็นผู้รอบรู้ทางวิชาการ เชี่ยวชาญวิชาชีพในทุกสรรพวิทยากร ความเป็นสากลทั้งในเชิงเทคโนโลยีและภาษาที่จำเป็นรวมถึงมีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ อีกทั้งเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีจิตใจร่วมพัฒนา การสร้าง “เครือข่ายอาจารย์มืออาชีพ” สามารถช่วยส่งเสริมการมีสุขภาวะของคนไทยที่กำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างเต็มรูปแบบราว 20 ปีถัดไป (Purakom, et al., 2021) การเปิดโอกาสให้อาจารย์ในเครือสถาบันอุดมศึกษาได้แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารรวมทั้งบทเรียนและประสบการณ์กับบุคคลหรือองค์กรที่อยู่นอกสถาบันของตน ลดความซ้ำซ้อนในการทำงาน ให้ความร่วมมือและทำงานในลักษณะที่เอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกัน การพัฒนาอาจารย์ทางสุขศึกษาพลศึกษาและวิทยาศาสตร์ การกีฬาในสถาบันอุดมศึกษาให้เป็นมืออาชีพด้านการวิจัย การพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน มีความเชี่ยวชาญในการพัฒนาทักษะความรู้ ความสามารถที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ให้มีความสามารถในการเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต ส่งผลต่อสุขภาวะของคนไทยตามแนวคิดวิถีชีวิตใหม่ และสามารถแข่งขันในระดับภูมิภาคอาเซียนและในระดับสากล เพื่อนำพาประเทศไทยไปสู่ประเทศไทย 4.0 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการพัฒนาเครือข่ายอาจารย์มืออาชีพเป็นภารกิจสำคัญเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชากร โดยมีความสอดคล้องกับเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ที่สำคัญของแผนงานสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.) พ.ศ. 2563-2565 (Thailand Science Research and Innovation, 2020) ในแพลตฟอร์มที่ 1 การพัฒนากำลังคน ยกระดับสถาบันความรู้และระบบนิเวศด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม แผนงานที่ 3 ส่งเสริมการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสร้างกำลังคนในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงเพื่อการสร้างบัณฑิต การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดช่วงชีวิต การพัฒนาทักษะเพื่ออนาคต (Up-skill) และการเพิ่มทักษะ (Re-skill)

ดังนั้นปัจจุบันเครือข่ายความร่วมมือของบุคลากรสายวิชาการที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านการส่งเสริมพลังอำนาจของครูในโรงเรียนตามบริบทที่แตกต่างกันของแต่ละพื้นที่เขตภาคเหนือซึ่งมีความสอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (23) ด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ด้านองค์ความรู้พื้นฐาน (Office of the National Economics and Social Development Council, 2020) จึงมีความจำเป็นต่อพัฒนาความเป็นเลิศทางวิชาการโดยการส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และประยุกต์ใช้นวัตกรรม ให้กับครูในโรงเรียนประถมศึกษา โดยกลุ่มอาจารย์ด้านสุขศึกษา พลศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬาในสถาบันอุดมศึกษาให้สามารถสร้างองค์ความรู้ สมรรถนะและค่านิยม ด้วยการเสริมสร้างเครือข่ายเพื่อต่อยอดในเชิงเศรษฐกิจและสังคมระหว่างสถาบันอุดมศึกษาในเขตพื้นที่ภาคเหนือต่อไป

หลักสูตรปฏิบัติการ

การเสริมสร้างพลังอำนาจครูสามารถกระทำได้โดยการพัฒนาองค์ความรู้ที่สามารถเชื่อมโยงกับการปฏิบัติได้อันจะส่งผลกระทบต่อด้านบวกโดยตรงกับผู้เรียน กระบวนการพัฒนาการเชื่อมโยงสู่การปฏิบัตินั้น จำเป็นที่ต้องอาศัยกระบวนการวิจัยหรือผลการวิจัยที่มีประสิทธิภาพเข้ามาขับเคลื่อน ซึ่งเป็นที่ประจักษ์กันดีว่า สถาบันอุดมศึกษาต่างมีพันธกิจในการส่งเสริมงานวิจัยสู่การปฏิบัติในหลายรูปแบบ การจัดอบรมถือเป็นรูปแบบการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพ หลักสูตรปฏิบัติการซึ่งเป็นหลักสูตรสถานศึกษาที่ยึดแนวทางการจัดทำหลักสูตรจากหลักสูตรแกนกลาง หากเทียบกับการจัดทำหลักสูตรในประเทศไทยหลักสูตรสถานศึกษาใดใดจะยึดโยงการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560) ที่มุ่งตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและสภาพบริบททางสังคมโลกยุคใหม่ ตระหนักถึงการให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถเพื่อนำไปใช้ได้จริงในบริบทวิถีชีวิตของตนเอง ฝึกความอดทน เรียนรู้การผิดหวัง พัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์แยกแยะ ดังนั้นกระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจของครูด้วยการพัฒนาหลักสูตรปฏิบัติการจึงต้องสำรวจข้อมูลจากสภาพปัญหาหรือความต้องการของผู้เรียน สังคม และข้อคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญในศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดเป็นกรอบสำหรับการพัฒนาหลักสูตรปฏิบัติการ จากนั้นจึงเป็นการกำหนดหลักการ เป้าหมาย จุดประสงค์ เนื้อหาวิชา วัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผล ตามทฤษฎีของ Tyler (1971) ซึ่งมีกระบวนการพัฒนาหลักสูตรปฏิบัติการที่ไม่ซับซ้อนและง่ายต่อการปฏิบัติเพื่อการสอน 3 ขั้นตอนดังนี้

1) การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรปฏิบัติการชั่วคราว (Tentative Objective) โดยอาศัยข้อมูลจากแหล่งต่างๆ คือ ศึกษานิเทศก์ ความต้องการและจุดแข็งของผู้เรียน ศึกษาจากบริบททางสังคมและความพร้อมในชุมชนรอบๆ สถานศึกษา ศึกษาข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากทั้ง 3 แหล่งมาช่วยในการตั้งจุดมุ่งหมายชั่วคราวอย่างคร่าวๆ นำจุดมุ่งหมายชั่วคราวผ่านการกลั่นกรองเพื่อคัดเอาข้อมูลด้านจุดประสงค์หรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ไม่สำคัญและไม่สอดคล้องกันออกไป

2) การคัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ (Learning Experience) เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้แล้วจัดหมวดหมู่ประสบการณ์การเรียนรู้และกำหนดวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชาและให้ผู้สอนรับผิดชอบพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งระยะสั้นและระยะยาว

3) การประเมินผล (Evaluation) การประเมินผลเป็นขั้นสุดท้ายของการพัฒนาหลักสูตรปฏิบัติการเพื่อสามารถให้ผู้สอนวางแผนจัดทำหลักสูตรได้ตรวจสอบว่าประสบการณ์การเรียนรู้ที่จัดขึ้นนั้นบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ กล่าวคือ ผู้เรียนสามารถนำความรู้และทักษะปฏิบัติไปใช้เพื่อพัฒนาตนเองแบบองค์รวมได้ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา

นอกจากนี้ รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรปฏิบัติการตามแนวคิดของ Inayatullah (2007) โดยเชื่อว่าผู้สอนเป็นผู้นำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติจึงควรเป็นผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรปฏิบัติการจึงเป็นแบบจากล่างขึ้นสู่บน (Grass-roots Approach) ซึ่งเป็นกระบวนการสร้างหลักสูตรจากระดับผู้ปฏิบัติเสนอต่อระดับผู้บริหาร ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรปฏิบัติการในสถานศึกษาแบบนี้มี 7 ขั้นตอนซึ่งผู้สอน

ควรมีบทบาทสำคัญในขั้นตอน คือ 1) วินิจฉัยความต้องการ (Diagnosis of Needs) ผู้สร้างหลักสูตรจะต้องสำรวจปัญหาความต้องการและความจำเป็นของผู้เรียนแล้วนำไปกำหนดจุดประสงค์ให้สอดคล้องกัน 2) กำหนดจุดประสงค์ของการศึกษา (Formulation of Objectives) เมื่อได้ความต้องการและความจำเป็นของผู้เรียนแล้วนำมากำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกัน 3) คัดเลือกเนื้อหาสาระ (Selection of Content) เนื้อหาสาระจะต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาที่คัดเลือกมานั้นต้องมีความถูกต้อง เทียบตรง และมีความเชื่อถือได้ 4) การจัดลำดับเนื้อหาสาระ (Organization of Content) การจัดเนื้อหาสาระบรรจุในหลักสูตรต้องมีความต่อเนื่องตรงกับบุคลิกภาพของผู้เรียน เจเนอเรชัน แอลฟา ซึ่งสามารถเรียนรู้ได้ และตรงกับความสนใจ 5) การเลือกสรรประสบการณ์การเรียนรู้ (Selection of Learning Experiences) ผู้สร้างหลักสูตรต้องคิดค้นวิธีการที่จะให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับความรู้ที่จัดไว้ มีวิธีเลือกหรือวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ตามที่กำหนดไว้ 6) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (Organization of Learning Experiences) เช่นเดียวกับเนื้อหาสาระที่ผู้สร้างหลักสูตรต้องจัดให้เป็นลำดับต่อเนื่องกันอย่างมีระบบกิจกรรม (Savagpun, 2021) ประสบการณ์การเรียนรู้ก็จำเป็นต้องเรียงลำดับตามเนื้อหาสาระที่จัดไว้ และผู้สอนก็จำเป็นต้องจัดลำดับของกิจกรรมให้สอดคล้องกับลักษณะของผู้เรียน และ 7) กำหนดสิ่งที่ประเมินและวิธีการประเมิน (Determination of what to Evaluate and the ways and Means of doing it) ผู้สร้างหลักสูตรต้องคิดวิธีการที่จะประเมินผลหลักสูตรให้บรรลุตามจุดประสงค์ที่วางไว้ โดยมีโครงสร้างหลักสูตร 7 ด้านคือ 1) หลักการ 2) เป้าหมาย 3) คุณลักษณะเป้าหมายของผู้เรียน 4) จุดประสงค์เชิงปฏิบัติการ 5) กระบวนการจัดการเรียนรู้ 6) สื่อการเรียนรู้ และ 7) การวัดและประเมินผลเชิงปฏิบัติการ สำหรับการเรียนการสอนเป็นหน้าที่ของผู้สอนที่จะประเมินประสิทธิภาพของผู้เรียนให้ตรงตามเป้าหมาย

กล่าวคือหลักสูตรปฏิบัติการแม้จะเป็นหลักสูตรสถานศึกษาที่ปฏิบัติอยู่ในโรงเรียนที่เน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการเปลี่ยนแปลงตนเองจากความรู้ที่ได้รับมาจากระบบการจัดการเรียนการสอนก็ตาม แต่ก็มีความจำเป็นที่สถานศึกษาต้องขยับขั้นของปฏิบัติการพัฒนาหลักสูตรโดยการแสวงหาความร่วมมือจากสถาบันอุดมศึกษา โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่มีบุคลากรทางการศึกษาจำนวนไม่มากนักในเขตภาคเหนือ 11 จังหวัดประกอบด้วย เชียงราย เชียงใหม่ พะเยา ลำปาง อุตรดิตถ์ พิษณุโลก สุโขทัย ตาก เพชรบูรณ์ นครสวรรค์ และกำแพงเพชร มีจำนวนทั้งสิ้น 3,288 โรงเรียน ประกอบด้วยสถาบันอุดมศึกษา 16 สถาบัน ซึ่งผู้เขียนได้ทำการศึกษาจากงานวิจัยการพัฒนาเครือข่ายอาจารย์มืออาชีพในสถาบันอุดมศึกษาเขตภาคเหนือเพื่อการเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาพตามแนวคิดวิถีชีวิตใหม่ (Savagpun, 2021) พบว่ามีการสร้างสนธิสัญญาเครือข่ายเพื่อการพัฒนาสุขภาพและบริการวิชาการซึ่งนับเป็นพันธกิจของสถาบันอุดมศึกษาที่ต้องการเสริมสร้างพลังอำนาจของครูในโรงเรียนโดยใช้หลักสูตรปฏิบัติการอบรมให้ครูมีความเชื่อมั่นในการพัฒนาผู้เรียนโดยมีรายละเอียดในลำดับถัดไป

เครือข่ายอาจารย์มืออาชีพในสถาบันอุดมศึกษาเขตภาคเหนือ

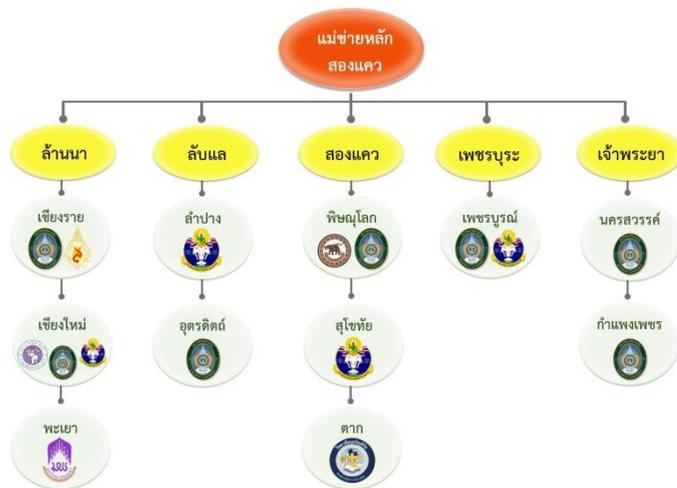
จากการศึกษาสภาพปัจจุบันของเครือข่ายอาจารย์มืออาชีพด้านสุขภาพศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬาในสถาบันอุดมศึกษาเขตภาคเหนือ (Savagpun, 2021) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นสมาชิกองค์กรชมรม

หรือสมาคมเครือข่ายระหว่างสถาบันอุดมศึกษาเขตภาคเหนือจำนวนร้อยละ 43 อาทิ สมาคมพลศึกษาแห่งประเทศไทย สมาคมสุขศึกษาพลศึกษาและสันทนาการแห่งประเทศไทย แต่อย่างไรก็ตามยังมีสมาคมเครือข่ายระหว่างสถาบันอุดมศึกษาด้านสุขศึกษาพลศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬาระหว่างประเทศที่สามารถเชื่อมโยงการพัฒนาวิชาชีพในอนาคตได้ เช่น สมาคมวิชาชีพทางพลศึกษาและสุขศึกษา (American Alliance for Health, Physical Education Recreation and Dance) เป็นสมาคมที่รวบรวมข้อมูลเรื่องเกี่ยวกับการเต้นรำ กีฬาสำหรับผู้หญิง กิจกรรมทางกาย และนันทนาการ กิจกรรมพลศึกษาและกีฬา งานวิจัยด้านสุขศึกษาพลศึกษา นันทนาการและการเต้นรำ การจัดสุขศึกษาในโรงเรียน ซึ่งสมาคมฯ มีหน้าที่จัดประชุมวิชาการ การอบรมพัฒนาวิชาชีพ รวมถึงส่งเสริมให้ความรู้แก่สมาชิก ซึ่งเป็นเครือข่ายอาจารย์มีอาชีพให้สามารถนำองค์ความรู้ไปใช้ต่อยอดสู่การพัฒนา ครูในโรงเรียนประถมศึกษา การให้ทุนกับนิสิตระดับปริญญาและให้รางวัลสำหรับนักพลศึกษา นักสุขศึกษาดีเด่น มาตรฐานการศึกษา ในวิชาสุขศึกษา พลศึกษา การเต้นรำ ตั้งแต่ระดับอนุบาลไปจนถึงระดับมัธยมศึกษา (Myers, et al., 2019) และยังมี Physical Health and Education Canada เป็นสมาคมวิชาชีพของประเทศแคนาดา ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการให้เด็ก เยาวชนในแคนาดาทุกคนมีสุขภาพดี มีชีวิตที่กระฉับกระเฉง มีการเคลื่อนไหวร่างกายตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา สมาคมจะสนับสนุนการศึกษาด้านพลศึกษา โปรแกรมสุขศึกษา หรือโปรแกรมสุขภาพที่มีคุณภาพ ไปจนถึงการส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนต่างๆ เพื่อให้นักเรียนได้มีการพัฒนาความรู้ ทักษะ ทศนคติที่ดี ในการมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงในอนาคต โดยสมาคมมีแหล่งค้นคว้ามากมาย เหมาะสำหรับครู อาจารย์ นิสิต นักเรียน และผู้สนใจ ในการศึกษาโปรแกรมต่างๆ เช่น โปรแกรมส่งเสริมสุขภาพ โปรแกรมการออกกำลังกายในแต่ละวันอย่างมีคุณภาพ

นอกจากนี้ยังมีสมาคมวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา The New Jersey Association for Health, Physical Education, Recreation and Dance เป็นสมาคมมีจุดมุ่งหมายเพื่อสนับสนุนให้พัฒนาโปรแกรมสุขศึกษา โปรแกรมพลศึกษา ตั้งแต่ระดับปฐมวัยไปจนถึงระดับมหาวิทยาลัย โดยสมาคมต้องการพัฒนาสุขภาพของกลุ่มเป้าหมายต่างๆ เหมาะสำหรับนักเรียน ครูผู้สอน สมาชิกในชุมชน สมาคมมุ่งหวังให้นักเรียนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงระดับมัธยมศึกษาได้มีโอกาสใช้โปรแกรมสุขภาพและพลศึกษาที่มีคุณภาพ ผ่านการจัดการเรียนการสอนจากครูผู้สอนที่ได้รับการรับรองคุณวุฒิ มีความรู้ความสามารถ ภายใต้อินเทอร์เน็ตจะมีการรวบรวม link ต่างๆ ในการจัดกิจกรรมของแต่ละภูมิภาค เช่น Colorado, Kansas, Nebraska สมาคมมีการจัดประชุมวิชาการประจำปี เพื่อเผยแพร่ข้อมูลความรู้ข่าวสารที่ทันสมัยแก่สมาชิกส่วนสมาคมวิชาชีพทางพลศึกษา European Physical Education Association เป็นสมาคมวิชาชีพของประเทศในกลุ่มยุโรป ที่ร่วมกันประชาสัมพันธ์ส่งเสริมในการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาเพื่อพัฒนาระบบและฝึกเยาวชนรุ่นใหม่ในการออกกำลังกายที่ถูกต้อง มีสมาชิกเข้าร่วมมากกว่าสองแสนคน จาก 32 ประเทศในทวีปยุโรป มีการจัดประชุมวิชาการที่หลากหลายภาษา และกิจกรรมที่หมุนเวียนกันจัดตามประเทศที่เป็นสมาชิก (Myers, et al., 2019) The Kinesiology and Physical Education University of Michigan เป็นสมาคมที่ส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาได้แสดงความคิดเห็น โดยแสดงบทบาทเยาวชนรุ่นใหม่ที่เหมาะสม เข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่หลากหลาย ซึ่งนับว่าเป็นประโยชน์ที่นิสิตนักศึกษาจะได้รับความรู้ ประยุกต์ความรู้ ประชาสัมพันธ์ การร่วมทำกิจกรรมในสังคมหรือ

ชุมชนใกล้เคียง ให้มีสุขภาพที่ดี โดยสมาคมมีจุดมุ่งหมายเพื่อรองรับการฝึกประสบการณ์ของนิสิตนักศึกษาในวิชาชีพ ให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์กับผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ ในสาขาต่างๆ อาทิเช่น การฝึกกีฬา สุขภาพและสมรรถภาพทางกาย วิทยาศาสตร์การเคลื่อนไหว

แนวทางการส่งเสริมเครือข่ายอาจารย์มีอาชีพด้านสุขศึกษาพลศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬาในสถาบันอุดมศึกษาเขตภาคเหนือประกอบด้วยอาจารย์จำนวน 32 คน แม่ข่ายหลักคือ แม่ข่ายสองแคว โดยภาควิชาพลศึกษาและวิทยาศาสตร์การออกกำลังกาย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร และ 5 เครือข่าย ซึ่งประกอบไปด้วย 16 สถาบันอุดมศึกษาทั้งของภาครัฐและเอกชน ที่เปิดสอนในสาขาวิชา พลศึกษา สุขศึกษา และวิทยาศาสตร์การกีฬา ดังแสดงในภาพที่ 1

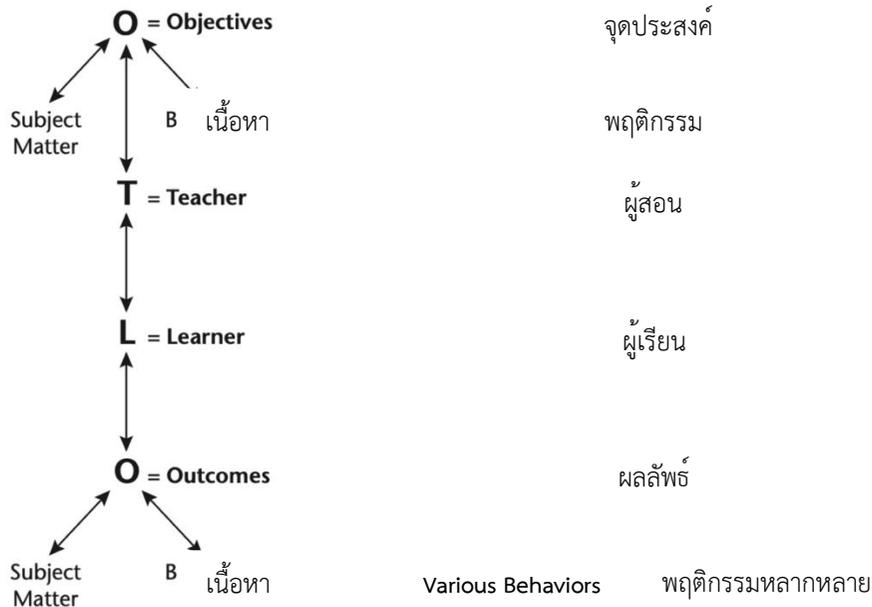
ภาพที่ 1 แสดงสถาบันเครือข่ายอาจารย์มีอาชีพในเขตภาคเหนือ

สถาบันเครือข่ายฯ มีบทบาทในการเสริมพลังอำนาจครูในโรงเรียนประถมศึกษาให้สามารถพัฒนาโครงการส่งเสริมสุขภาพให้กับนักเรียนโดยการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างครูในโรงเรียนโดยมีอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาเป็นผู้เชื่อมโยงความรู้ผ่านระบบเครือข่าย ทั้งนี้จากการศึกษาของ Savagpun (2020) พบว่า โดยรวมมีความพร้อมในการพัฒนาเครือข่ายอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นถึงการพร้อมด้วยทรัพยากรทางการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งกำลังคนซึ่งเป็นอาจารย์รุ่นใหม่ที่มีส่วนมากพบว่าอายุ 36-40 ปี มีประสบการณ์สอนมาไม่น้อยกว่า 10 ปี และพร้อมทำงานด้วยกันเพื่อพัฒนาเครือข่ายเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอาจารย์ในเครือข่ายแสดงความพร้อมโดยมีทักษะเฉพาะทางในด้านสุขศึกษาพลศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬาเพียงพอต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และความคิดเห็น เช่นเดียวกับการมีสายสัมพันธ์เพื่อการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงบุคคลที่มีความสนใจคล้ายคลึงกัน โดยมีความรู้ด้านสุขศึกษาพลศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬาเพียงพอเพื่อการพัฒนาเครือข่าย อย่างไรก็ตามอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาเครือข่ายเห็นควรให้มีการเร่งรัดวางแผนพัฒนาเครือข่ายโดยมีจุดมุ่งหมายร่วมกันเพื่อการส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งทุนวิจัยสำหรับอาจารย์โดยเฉพาะด้านการพัฒนาการสอนพลศึกษาให้เป็นไปตามกรอบการเร่งรัดการปฏิรูปการสอนพลศึกษาในศตวรรษที่ 21 (Kuna-apisit, 2021)

เพื่อให้เกิดผลกระทบจากเครือข่ายอาจารย์มืออาชีพด้านสุขศึกษาพลศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬาในสถาบันอุดมศึกษาเขตภาคเหนืออย่างยั่งยืนสอดคล้องกับงานวิจัยของ Rukchart (2015) เรื่องการพัฒนากลยุทธ์เพื่อส่งเสริมเครือข่ายการวิจัยทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา สภาพเครือข่ายที่พึงประสงค์ควรมีสมาชิกเครือข่ายที่มีความสนใจในเครือข่ายของตนเอง มีการผูกโยงเครือข่ายระหว่างกันระหว่างศาสตร์สุขศึกษาพลศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬาอย่างหนาแน่น อย่างไรก็ตามการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน จากการศึกษาของ Suktanee, (2015) พบว่าอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาภาคเหนือมีเครือข่ายในระดับน้อยจนถึงปานกลาง มีนักวิจัยเพียงกลุ่มเล็กๆ เท่านั้นที่ประสบความสำเร็จในการสร้างเครือข่ายการวิจัยในระดับสูง แม้ว่าจะมีนโยบายสนับสนุนเครือข่ายก็ตาม กลยุทธ์การส่งเสริมเครือข่ายการวิจัยที่พัฒนาขึ้น พบว่าควรส่งเสริมทรัพยากรในการให้ความรู้ความสามารถในการวิจัย และสร้างโอกาสในการร่วมมือวิจัย เพื่อให้เครือข่ายมีความพร้อมที่จะสร้างเครือข่าย นอกจากนี้ กลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้นยังสามารถนำไปใช้ได้เหมาะสมจากผลการตรวจสอบด้วยเครือข่ายอาจารย์มืออาชีพด้านสุขศึกษาพลศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬาในสถาบันอุดมศึกษาเขตภาคเหนือเพื่อการเสริมสร้างพลังอำนาจครูในอนาคตด้วย

การเสริมสร้างพลังอำนาจของครูในเครือข่ายอาจารย์มืออาชีพ

การเสริมสร้างพลังอำนาจครูในเครือข่ายอาจารย์มืออาชีพควรมีความตระหนักถึงข้อเท็จจริงที่ว่าครูในยุคปัจจุบันควรมีความรู้ความเข้าใจถึงพัฒนาการของเทคโนโลยีและคุ้นเคยกับการเปลี่ยนแปลงรวมถึงเปิดกว้างรับความแตกต่างของผู้เรียนได้มากขึ้นทั้งด้านภาษา วัฒนธรรม แฟชั่น อัตลักษณ์วิถีชีวิต ขณะที่ห้องเรียนในปัจจุบันปรากฏผู้เรียนซึ่งมีความหลากหลายปะปนกันทางเชื้อชาติ ระดับชั้นทางสังคม รสนิยมทางเพศ ความสามารถ การนับถือศาสนาและวัฒนธรรม โดยที่อาจารย์มืออาชีพควรมีการเสริมสร้างพลังอำนาจครูให้ตระหนักว่าผู้เรียนสมควรได้รับสิทธิทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมกัน เพื่อการพัฒนาตนเองด้านความรู้ ทักษะและค่านิยมมุ่งสู่การเป็นสมาชิกในสังคมที่เพียบพร้อมด้วยการเป็นผู้มีสุขภาพกาย ใจที่สมบูรณ์ เช่นนั้นแล้วผู้สอนพลศึกษาจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่ต้องตระหนักถึงความหลากหลายเหล่านั้นอันจะนำพาความสำเร็จมาให้กับผู้เรียนตามวิถีของแต่ละคน (Rukchart, 2015) ดังแสดงในแผนภาพที่ 2

ภาพที่ 2 แสดงกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยให้ครูกำเน็งถึงภูมิหลังผู้เรียน (Savagpun, 2021)

การเสริมสร้างพลังอำนาจของครูต้องพัฒนาความคาดหวังของผู้สอนในเรื่องผู้เรียนซึ่งมีภูมิหลังแตกต่างกันนั้นมีบทบาทสำคัญมากต่อความสามารถในการเรียนรู้และแสดงออกทางด้านร่างกาย (Cornish, 2017) ในทางตรงกันข้ามหาก อาจารย์มีอาชีพได้ส่งเสริมให้ผู้สอนตระหนักต่อค่านิยมความหลากหลาย จะทำให้เกิดความผิดพลาดต่อการจัดการเรียนรู้และทำลายบรรยากาศชั้นเรียน ก่อให้เกิดความเสี่ยงของแรงจูงใจในการเรียนรู้ในผู้เรียน (Tripp, Rizzo & Webbert, 2008) อย่างไรก็ตามการศึกษานั้นควรตระหนักถึงพื้นฐานทางเพศ เชื้อชาติ ศาสนา ความพิการหรือภูมิหลังด้านที่อยู่อาศัยของผู้เรียน ซึ่งการเรียนการสอนพลศึกษาในประเทศไทย ยังขาดความตระหนักด้านความหลากหลายในตัวผู้เรียนที่อาจกระทบต่อความรู้สึกและการจัดการเรียนการสอน ที่ขาดประสิทธิภาพ (Savagpun, 2021)

การเสริมสร้างพลังอำนาจครูโดยเครือข่ายฯ จำเป็นต้องคำนึงถึงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560) ที่ยังคงกรอบมาตรฐานตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษานับตั้งแต่ พ.ศ. 2551 เป็นต้นมาถึงปัจจุบัน (Bureau of Academic Affairs and Educational Standards, 2018) สะท้อนความสำคัญของการเรียนพลศึกษาไปที่ภาวะของมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้ง ทางกาย ทางจิต ทางสังคม และทางปัญญาหรือจิตวิญญาณ เพื่อการมีค่านิยมที่เหมาะสมต่อการปฏิบัติด้าน สุขภาพจนเป็นกิจนิสัยแต่ทว่ามิได้ตอบรับต่อรูปแบบสังคมแห่งความเสมอภาคและหลากหลาย (Suktanee, 2015) แต่อย่างไรก็ตามแนวทางการบริหารจัดการเรียนการสอนหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 สถานศึกษามีภารกิจหลักในการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ เครือข่ายฯ ควรมุ่งให้สถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่สามารถออกแบบให้เกิดการจัดการเรียนรู้

จากการวางแผนกิจกรรมให้สนองต่อความเหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนทุกประเภท ซึ่งสำคัญด้วยหนึ่งใน 12 นโยบายการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย “การเพิ่มโอกาสและการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพของกลุ่มผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา และผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ” (Savagpun, 2021) ซึ่งจัดเป็นวาระเร่งด่วนในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียน ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้ผู้ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพสามารถดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีเกียรติ ศักดิ์ศรีเท่าเทียมกับผู้อื่นในสังคม สามารถช่วยเหลือตนเองและมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศได้

ดังนั้นจึงการเสริมสร้างพลังอำนาจครูในโรงเรียนประถมศึกษาควรตั้งสมมุติฐานและคาดหวังได้ว่าผู้สอนควรคำนึงถึงความจำเป็นในการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามมูลฐานทางเพศวิถี ครอบครัวยุทธศาสตร์ ชุมชน สังคม เศรษฐฐานะ ภาษาและวัฒนธรรม หรืออื่นใดที่ระบุถึงความเป็นเอกลักษณ์บุคคลของผู้เรียน ความท้าทายประการหนึ่งของผู้สอนพลศึกษา คือการมีความเชื่อและพันธสัญญาที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียนทุกคน โดยการแสดงแผนการจัดการเรียนรู้ซึ่งเหมาะกับผู้เรียนที่มีความหลากหลายอันจะเป็นคุณูปการต่อการกำเนิดโครงสร้างทางสังคมสุขสงบยุคใหม่ที่ผู้คนต่างเคารพในความเป็นวิถีซึ่งกันและกัน (Hill, 2014)

ฉากทัศน์เครือข่ายอาจารย์มืออาชีพกับการเสริมสร้างพลังอำนาจของครูในโรงเรียนประถมศึกษา

เขตภาคเหนือ

จากที่ผู้เขียนกล่าวไปข้างต้นการเสริมสร้างพลังอำนาจของครูในโรงเรียนประถมศึกษาคือการพัฒนาเพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้ ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ใหม่ๆ และเป็นการเพิ่มศักยภาพของบุคคลให้เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการปฏิบัติงานตามที่ต้องการ (Wongthong, 2013) พลังอำนาจของครูในโรงเรียนประถมศึกษาซึ่งจัดการเรียนพลศึกษาควรส่งเสริมความสามารถของผู้เรียนให้ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มศักยภาพความเก่งทางชีวิตและกีฬาที่มีอยู่ให้สูงขึ้น ส่งผลต่อการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีคุณภาพและความเป็นอยู่ที่ดีในวิถีการดำเนินชีวิต สนับสนุนให้ผู้เรียนศึกษาเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ มอบหมายงานที่มีความท้าทายให้รับผิดชอบ เครือข่ายอาจารย์มืออาชีพอาจเสริมพลังอำนาจให้ครูพลศึกษาร่วมกับผู้เรียนจัดตั้งชุมชนนักปฏิบัติทางพลศึกษาเพื่อส่งเสริมให้มีการแบ่งปันถ่ายทอดความรู้ ทักษะ และสมรรถนะให้กับผู้อื่น นอกจากนี้ Berger & Berger (2004) เสนอแนะว่าครูพลศึกษาค้นเคาะกับการให้ผู้เรียนที่มีทักษะทางกีฬาที่โดดเด่นสอนเพื่อนในชั้นเรียน หากแต่คนเก่งไม่ต้องการการสอนงานหรือคำแนะนำให้ผู้อื่นเพียงอย่างเดียว แต่ต้องการโอกาสในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับเพื่อนร่วมชั้นเรียน เพื่อโอกาสในการเรียนรู้ทักษะใหม่ๆ โดยเฉพาะการสื่อสารและร่วมมือทำงานตามทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมในคริสต์ศตวรรษที่ 21 เพื่อเพิ่มจิตสำนึกร่วมในการสร้างสังคมน่าอยู่ รวมถึงการสอนให้เล่นกีฬาประเภททีมควรเร่งรัดให้มีการลงมือปฏิบัติงานจริงซึ่งจะทำให้ผู้เรียนนั้นเรียนรู้อย่างรวดเร็วจากการลงมือทำจริง และสามารถมองเห็นปัญหาอย่างเด่นชัด ผนวกกับการสร้างความท้าทายให้ผู้เรียนมีทักษะในการรับมือกับความเครียดและความกดดันส่งผลต่อการพัฒนาทักษะชีวิตของตนเอง ส่งเสริมการค้นคว้าอิสระผ่านอินเทอร์เน็ตให้มีความรู้พื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร แม้ว่าจะเป็นที่ถกเถียงกันในกลุ่มนักวิชาการเกี่ยวกับระยะเวลาการสอนพลศึกษา 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์คงไม่สามารถเป็นอาหารจานหลักบำรุงร่างกายและสมองของผู้เรียน แต่เราไม่อาจปฏิเสธความสมบูรณ์ของร่างกายโดยปราศจาก

สารอาหารที่น้อยนี้ได้ ด้วยบทบาทของพลศึกษาที่มีมาแต่ครั้ง 427 ปีก่อนคริสตกาลโดยนักปรัชญาชาวกรีกโบราณเพลโตที่ได้บันทึกไว้ในวรรณกรรมถึงพลศึกษาในฐานะวิตามินเพื่อทักษะความอยู่รอดในชีวิต (Bloom, 2001)

กระนั้นก็ตามกว่าสองสหัสวรรษของการปฏิรูปการเรียนรู้และการรับใช้เพื่อการเติบโตของมนุษยชาติ เครือข่ายอาจารย์มืออาชีพทางพลศึกษาย่อมผ่านประสบการณ์ของการผกผันและอำนาจแห่งการก่อวินาศกรรม (Disruption) ทางโลกาภิวัตน์มานับครั้งไม่ถ้วน และแน่นอนผลประโยชน์ก็เกิดกับพัฒนาการของการเติบโตเพื่อนำพามนุษย์สู่ยุคใหม่อย่างสมบูรณ์แบบ หลักการและการสอน และผลสัมฤทธิ์ทางพลศึกษาในประเทศไทย ควรนำตนเองออกมาจากกรอบการประเมินเพียงความสำเร็จด้านทักษะเพียงอย่างเดียว หากยังต้องคำนึงถึงการเสริมสร้างทรัพยากรมนุษย์อย่างยั่งยืนอย่างน้อยก็เพื่อส่งเสริมการมีสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีและเป็นглоบ บังชี้ถึงการเข้าถึงการศึกษาที่เท่าเทียม (Kjell, 2016)

บทสรุป

สำหรับการเสริมสร้างพลังอำนาจครูในโรงเรียนประถมศึกษาด้วยเครือข่ายอาจารย์มืออาชีพ หากเราต่างตระหนักเพียงปริมาณและกำลังการผลิตครูพลศึกษานั้น ปัญหาใดๆ ที่กำลังก่อตัวขึ้นสามารถแก้ไขได้โดยนโยบายและวิสัยทัศน์ระดับการบริหารที่ต้องหลีกเลี่ยงการทำงานแบบไซโล (Silo) เครือข่ายอาจารย์มืออาชีพ 16 สถาบันอุดมศึกษาภาคเหนือสามารถพัฒนาพลังอำนาจของครูในโรงเรียนด้านความสามารถในการพัฒนาโครงการส่งเสริมสุขภาพนักเรียนผ่านระบบเครือข่ายความรู้โดยมีสถาบันอุดมศึกษาเป็นสื่อกลาง ทั้งจากการอบรมผ่านหลักสูตรปฏิบัติการที่ส่งเสริมสมรรถนะทักษะด้านการจัดการโครงการของครูในโรงเรียน แต่สำหรับฉกทัศน์การเสริมสร้างพลังอำนาจครูในโรงเรียนประถมศึกษาด้วยเครือข่ายอาจารย์มืออาชีพในเขตพื้นที่ภาคเหนือก็ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์เราต้องเริ่มปรับเปลี่ยนทิศทางของหลักสูตรทางพลศึกษาให้ตอบสนองต่อการพัฒนายุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ในช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น เพื่อสนองต่อความเป็นอยู่ที่ดีในวิถีการดำเนินชีวิตและจิตสำนึกร่วมในการสร้างสังคมน่าอยู่ และมีการปฏิรูปการเรียนรู้แบบพลิกโฉมด้วยการปลูกฝังทักษะความสามารถการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับทักษะในคริสต์ศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน พลังอำนาจของครูในการจัดการเรียนรู้พลศึกษาต้องมีใช่เพียงการสอนเรื่องสุขอนามัยหรือทักษะด้านกีฬาเพียงเท่านั้น ทว่าควรส่งเสริมทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ความสามารถในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน มีภูมิคุ้มกันต่อปัญหาอาชญากรรมต่างๆ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความยืดหยุ่นทางความคิด รวมถึงทักษะด้านภาษา ศิลปะ และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และได้รับการพัฒนาเติมตามศักยภาพสอดคล้องกับความสามารถ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียน การจัดการเรียนรู้พลศึกษาต้องสามารถตอบโจทย์การวางพื้นฐานการเรียนรู้เพื่อการวางแผนชีวิตและวางแผนทางการเงินที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละช่วงวัยและนำไปปฏิบัติได้ ตลอดจนการสนองตอบการพัฒนาทักษะการเรียนรู้พลศึกษาที่เชื่อมโยงกับโลกการทำงาน รวมถึงทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ มีทักษะชีวิต สามารถอยู่ร่วมและทำงานกับผู้อื่นได้ภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม ความคาดหวังในการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงใน

คริสต์ศตวรรษที่ 21 ของประเทศไทยคือการมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้และมีใจใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา หลักสูตรพลศึกษาจึงควรมีการปรับเปลี่ยนหรือออกแบบระบบการเรียนรู้ใหม่ที่มุ่งเน้นการใช้ฐานความรู้และระบบคิดในลักษณะสหวิทยาการ การพัฒนาระบบการเรียนรู้ห้องเรียนพลศึกษาเชิงบูรณาการที่เน้นการลงมือปฏิบัติ มีการสะท้อนความคิด/ทบทวนไตร่ตรอง การสร้างผู้เรียนให้สามารถกำกับการเรียนรู้พลศึกษาของตนเองได้ การหล่อหลอมทักษะการเรียนรู้และความคิดสร้างสรรค์ที่ผู้เรียนสามารถนำองค์ความรู้ไปใช้ในการสร้างรายได้หลายช่องทาง รวมทั้งประยุกต์การเรียนรู้พลศึกษาเพื่อการเรียนรู้ด้านวิชาชีพและทักษะชีวิต การเปลี่ยนบทบาทครูพลศึกษาให้เป็นผู้ทำหน้าที่กระตุ้น สร้างแรงบันดาลใจ แนะนำวิธีเรียนรู้และวิธีจัดระเบียบการสร้างความรู้ กล่าวคือเป็น “โค้ช” หรือ “ผู้อำนวยการเรียนรู้” ออกแบบกิจกรรมและสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ทางพลศึกษาให้ผู้เรียน และมีบทบาทเป็นนักวิจัยพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

บทเริ่มต้นทางพลศึกษาสำหรับทักษะเพื่อการมีชีวิตรอดของเพลโต (Tripp, Rizzo & Webbert, 2008) เป็นเรื่องที่น่าสนใจและเหมาะสมสำหรับมนุษย์เราเมื่อกว่า 2,500 ปีที่ผ่านมา ในยุคสมัยของอินเทอร์เน็ตในทุกสิ่ง เป้าหมายของผู้เรียนพลศึกษาไม่ใช่เพื่อการส่งเสริมทักษะตนเองเพื่อการอยู่รอดเพียงเท่านั้น พลังอำนาจของครูพลศึกษาไม่ได้ตั้งเป้าหมายให้ผู้เรียนเป็นนักรบที่ดี ผู้เรียนไม่ใช่ชนนักรบสปาร์ตาแต่เป็นนักรบในจักรวาลไซเบอร์ กิจกรรมพลศึกษาไม่ควรมุ่งเพื่อการเสริมสร้างความแข็งแรง ทนทาน และความเร็ว แต่ยังต้องบริหารการคิดเชิงวิพากษ์ ความคิดสร้างสรรค์ นอกจากการใช้หลักสูตรปฏิบัติการเพื่อเสริมสร้างพลังอำนาจของครูในโรงเรียนโดยสถาบันเครือข่ายอุดมศึกษาแล้ว นักวิชาการยังคงต้องสืบค้นหาวิธีการที่สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของผู้เรียนต่อไป เราเดินทางมาไกลและไกลกว่านั้นอีกจนนับก้าวไม่ถ้วนและมีหลายอย่างในอนาคตที่เหนือจินตนาการซึ่งเราสุดจะคาดเดาได้ ทว่าก้าวอย่างที่ชาญฉลาดของพวกเราชาวพลศึกษาต้องร่วมกันสร้างร่องรอยแห่งการเติบโตเพื่อเยาวชนในเขตพื้นที่ภาคเหนือในประเทศไทย เพื่อการก้าวเดินสู่ศตวรรษใหม่อย่างมั่นคงและพร้อมต่อการแข่งขันในระดับนานาชาติ

References

- Bureau of Academic Affairs and Educational Standards, (2018). **Basic Educational Core Curriculum**. Bangkok: Ministry of Education. [In Thai]
- Berger, A. L., & Berger, R. D. (2004). **The Talent Management Handbook : Creating Organizational Excellence by Identifying, Developing and Promoting Your Best People**. New York: McGraw-Hill.
- Bloom, A. (2001). **The Ladder of Love: Plato's Symposium**. Chicago: University of Chicago.
- Cornish, E. (2017). **The study of future**. MD: World Future Society.
- Hill. J. (2014, July). Equity and inclusion in physical education and sport, Second edition. **Adapted Physical Activity Quarterly: APAQ**, 31(3), 297-298.
- Inayatullah, S. (2007, May). Alternative futures of occupational therapy and therapists. **Journal of Futures**, 11(4), 41-58.

- Kjell, N. (2016). **The Sustainable Development Goals in the Perspective of Christian Faith and Theology**. Norway: Christian Council of Norway.
- Kuna-apisit, W. (2021, July-December). The 21st Year of The 21st Century: Did We Reform Physical Education Learning in School. **Journal of Health Education, Physical Education and Recreation**, 47(2), 23-34. [In Thai]
- Myers, K. P., Sweeney, J. H., & Witmer, H. E. (2019). **The Positive Psychology Movement**. New York: Guilford Press.
- Office of Knowledge Management and Development. (2020). **Thailand in The Future**. Bangkok: Office of the Prime Minister. [In Thai]
- Office of the National Economic and Social Development Council. (2020). **23 Strategy Master Plan in Research and Innovation Development (2018-2037)**. Bangkok: Office of the National Economic and Social Development Council. [In Thai]
- Purakom, A., et al. (2021, January-June). Increase Physical Activity Power up Thailand in the elderly. **Journal of Health Education, Physical Education and Recreation**, 47(1), 1-13. [In Thai]
- Rukchart, S. (2015). **The Development of enhancing strategy educational network in higher education**. Doctoral Dissertation Chulalongkorn University. [In Thai]
- Savagpun, P. (2020). **The Physical Education Curriculum**. Phitsanulok: Naresuan University Printing House. [In Thai]
- Savagpun, P. (2021, January-March). The Development of Practical Big Data in Health Education, Physical Education and Sports Science in Northern Thailand. **Journal of Education, Naresuan University**, 25(1), 24-32. [In Thai]
- Suktanee, W. (2015). **Scenario of Physical Education Curriculum at the Higher Education Level in Thailand toward ASEAN Community**. Doctoral Dissertation Chulalongkorn University. [In Thai]
- Thailand Science Research and Innovation. (2020). **Target and Achievement of TSRI 2020-2022**. Bangkok: Policy Strategy and Plan Section. [In Thai]
- Tripp, A., Rizzo, T. L., & Webbert, L. (2008, February). Inclusion in physical education: Changing the culture. **Journal of Physical Education, Recreation & Dance**, 78(2), 32-6.
- Tyler, R. W. (1971). **Basic principle of curriculum and instruction**. Chicago: University of Chicago Press.

Wongthong, S. (2013). **The study of teacher empowerment in primary school**. Doctoral Dissertation Chulalongkorn University. [In Thai]